

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2024

Cercetarea efectuată în cadrul proiectului în anul 2024 a avut ca scop analiza teoretică și metodologică a incluziunii financiare în Republica Moldova, elaborând un cadru teoretic detaliat și identificând grupurile sociale vulnerabile. Prin delimitarea incluziunii financiare de exclusiunea financiară, s-a evidențiat că aceasta din urmă afectează disproporționat anumite grupuri, precum persoanele cu venituri mici, șomerii, părinții singuri, pensionarii și lucrătorii pe cont propriu în agricultură. Factorii care contribuie la exclusiunea financiară includ lipsa infrastructurii bancare, cerințele restrictive ale instituțiilor financiare, costurile ridicate și lipsa educației financiare.

Analiza a demonstrat că accesul la servicii financiare, precum conturi bancare, credite, economii și asigurări, determină nivelul incluziunii financiare, reduce vulnerabilitatea socială și sprijină dezvoltarea economică. În 2021, rata deținătorilor de conturi bancare în Moldova a fost de 63%, comparativ cu media globală de 76%. În ciuda progreselor, disparitățile regionale și contextuale rămân semnificative, subliniind necesitatea adaptării politicilor la specificul local.

Educația financiară a fost identificată drept o prioritate, fiind considerată fundamentul alfabetizării financiare. Aceasta contribuie la creșterea autonomiei financiare, reducerea stresului economic și îmbunătățirea stabilității generale. În Republica Moldova, programele existente sunt orientate în principal către tineri, în timp ce adulții, în special pensionarii și persoanele din mediul rural, au acces limitat la astfel de inițiative. Este necesară dezvoltarea unor programe adaptate la nevoile specifice ale grupurilor vulnerabile.

Analiza indicatorilor statistici privind veniturile grupurilor sociale a arătat că principalele surse sunt salariile (50%) și prestațiile sociale (20%). Diferențele dintre venituri și cheltuieli sunt minime, ceea ce indică un consum limitat la strictul necesar. Grupurile vulnerabile, cum ar fi pensionarii și lucrătorii pe cont propriu în agricultură, se confruntă cu dificultăți economice majore, având venituri insuficiente pentru a acoperi cheltuielile de bază.

Cercetarea a identificat două direcții principale pentru promovarea incluziunii financiare: educația financiară și facilitarea accesului la produse și servicii financiare. În plus, digitalizarea serviciilor financiare s-a dovedit a fi un facilitator important al incluziunii, mai ales după pandemia COVID-19, când mai multe persoane au început să utilizeze plăți digitale și alte produse financiare. Cu toate acestea, digitalizarea trebuie să fie completată de inițiative care să asigure accesibilitatea și înțelegerea acestor servicii pentru toate categoriile de populație.

În concluzie, cercetarea a evidențiat că incluziunea financiară este importantă pentru coeziunea socială și dezvoltarea economică echitabilă. Este nevoie de o Strategie Națională de Educație Financiară, bazată pe un suport teoretic solid și pe date relevante. Aceasta trebuie să fie orientată spre nevoile grupurilor vulnerabile, asigurând accesul egal la produse financiare și dezvoltând competențele necesare pentru utilizarea acestora. În Republica Moldova există resurse tehnice și infrastructură pentru a crește nivelul incluziunii financiare, însă educația financiară rămâne principala provocare.

The research conducted within the project in 2024 aimed at the theoretical and methodological analysis of financial inclusion in the Republic of Moldova, developing a detailed theoretical framework and identifying vulnerable social groups. By delimiting financial inclusion from financial exclusion, it was highlighted that the latter disproportionately affects certain groups, as well as low-income individuals, the unemployed, single parents, retirees and self-employed workers in agriculture. Factors contributing to financial exclusion include the lack of banking infrastructure, restrictive requirements of financial institutions, high costs and lack of financial education.

The analysis demonstrated that access to financial services, such as bank accounts, loans, savings and insurance, is essential to reduce social vulnerability and support economic development. In 2021, the rate of bank account holders in Moldova was 63%, compared to the global average of 76%. Despite progress, regional and contextual disparities remain significant, highlighting the need to adapt policies to local specificities.

Financial education was identified as a priority, being considered fundamental to financial literacy. It contributes to increasing financial autonomy, reducing economic stress and creating overall stability. In Moldova, existing programs are mainly aimed at young people, while adults, especially pensioners and people from rural areas, have limited access to such initiatives. It is necessary to develop programs adapted to the specific needs of vulnerable groups.

The analysis of statistical indicators on the income of social groups showed that the main sources are salaries (50%) and social benefits (20%). The differences between income and expenditure are minimal, which indicates a consumption limited to the bare minimum. Vulnerable groups, such as pensioners and self-employed workers in agriculture, face major economic difficulties, with insufficient income to cover basic expenses.

The research identified two main directions for promoting financial inclusion: financial education and facilitating access to financial products and services. In addition, the digitalization of financial services has proven to be an important enabler of inclusion, especially after the COVID-19 pandemic, when more people started using digital payments and other financial products. However, digitalization needs to be complemented by initiatives to ensure the accessibility and understanding of these services for all categories of the population. In conclusion, the research highlighted that financial inclusion is important for social cohesion and equitable economic development. A National Financial Education Strategy is needed, based on solid theoretical support and relevant data. It must be oriented towards the needs of vulnerable groups, ensuring equal access to financial products and developing the necessary skills to use them. In the Republic of Moldova, there are technical resources and infrastructure to increase the level of financial inclusion, but education remains the main challenge.

Conducătorul de proiect

_____ Ungur Cristina, dr.

Data: _____

LȘ